

egne Interesser og berettigede Krav. Tilbage staar det Spørgsmaal: Hvilken Betydning vilde Kvindens Valgret og Valgbarhed have for Samfundet? Vi have hidtil kun nævnt Valgretten, men betragte det som en Selvfølge, at Valgret og Valgbarhed bør følges ad. Det er to Sider af den samme Sag, Retten til at deltage i Raadigheden over de fælles Anliggender, der styres af de smaa og store Samfund, Kommune og Stat. Dette fremhæves udtrykkelig, inden vi gaa over til at prøve Kvindens Valgret fra Samfundets Synspunkt.

Dersom det var Stuart Mills Fremtidskvinde, hende, der er lig med Manden, om hvis Valgret der var Spørgsmaal, da vilde Sagen være saare simpel. Kvindens Valgret betød da en Forøgelse til godt og vel det dobbelte af de Kræfter, der staa til Raadighed i det offentlige Liv. Da Antallet af udmærkede Kræfter paa dette Omraade er ringe, og de jævnt brugbare Kræfter heller ikke kunne antages at være til Stede i noget overdrevent stort Tal, vilde en saadan Fordobling af Kræfterne allerede være en ikke uvæsentlig Vinding.

Dersom paa den anden Side Forskjellen imellem Mandens og Kvindens Begavelse var saa simpel og usammensat, som Strindberg med sin *rent ensidige* Opfattelse tror at kunne gjøre den, dersom alt kunde siges med det ene Ord, at „Kvinden er Manden underlegen“, da vilde den Vinding, Samfundet kunde opnaa ved at faa Kvinden med, ganske vist være af meget tvivlsomt Værd. Men saa simpel er Sagen kun, naar man møder med en ufuldstændig Sjælelære. „Enkla tankemekanismer, när de vakna till verksamhet någon gång, hafva ett begär att se allting enkelt, och de mest invecklade problem blifva genom denna förenkling lösta, så att man skulle sedan önska, att de hellre förblifvit olösta“. Denne Strindbergs Udtalelse (Ny Jord S. 385) rammer fuldt ud hans egen Sjælelære. Det er nu ikke vor Hensigt her at forsøge nogen udtømmende Værdsættelse af Mandens og Kvindens Ejendommeligheder. Det maa være nok at fremhæve som Resultatet af en ædruelig og alsidig Sjælelære, der ikke spørger om, hvordan Kvinden kan blive, men hvordan hun er, at Vægtskaalen i nogle Stykker synker til Mandens Side, i andre til Kvindens. Selv Strindberg er ikke ganske blind for dette. Han ved noget om det „mærkelige Forhold, at den største Procent af Forbryderne ere Mænd“. Dette er en ubekvem Kjendsgjerning, som det gjælder om at bortfor-